

MAGYAR SAJTÓ!

Ezt a jelszót kiadtuk már nem egyszer s hogy siralmának nem volt meg a kellő eredménye, azt sok mindennel lehet magyarázni — azonban immár elérkezett az ideje annak, hogy egy kissé több őszinteséggel vegyük szemügyre a mi kanadai magyar életünk legmélyén gyökerező nehézségeket, amelyek a kanadai magyar sajtó mind nagyobb és nagyobb elterjedésének, illetőleg mind jobb és jobb színvonalra való emelkedésének útjában állanak.

Eltételezve a rettenetes gazdasági, illetőleg pénzügyi körülményektől, amelyek valóságos bélyeget raktak a munka nélküli tengődő magyar munkástömegek kezére, amikor tettel is ki akarnak mutatni irántunk megnyilvánuló rokonérzésüket és hathatósan igyekeznek támogatni bennünket egy valóban nagy kanadai magyar munkás-sajtó felépítésében — eltekintve mindentől, vannak még más olyan okok is, amelyek meggátolnak bennünket abban, hogy a körülményekhez képest a legjobbat adjuk.

Elsősorban is talán az érdeklődés hiánya az, amely néha nemcsak minden kanadai magyar megmozdulás torkát fojtogja, hanem súlyosan visszahat a kanadai magyar sajtóra is. "Ugyan mi közünk ahhoz, hogy Kanada másik végén mit is csinálnak a magyarok?" ... mondja nem is egy közülünk, nem is szólva azokról, akik annyira elvesztették már a kedvüket mindentől, hogy azzal sem törődnek, hogy milyen irányú lapot olvasnak — avagy koptatják-e egyáltalán a szemüket újságbetűvel. Mondanunk sem kell talán, hogy ebben az "up-to-date" világban, ahol mindenegyes nemzetiség arra törekszik, hogy a tudás, a jólétszükséglet minél hatásosabb szellemi fegyverrel felvértezve küzdje ki magának az érvényesülést: ugyanakkor a magyar érdeklődés elszibbadása könnyen a kanadai magyarság lelkiismeretének eltompulására vezethet, ami végzetes következményekkel járhat a mi kanadai életcéljaink megvalósulása szempontjából.

Hasonlóképpen megnehezíti a magyar sajtó megnagyobbodását a sok esetben tapasztalt helyi elzárkózottság, amely a helyi, hogy egész Kanada magyarságával közölné az általános érdeklődésre számotartó helyi híreket — megelégszik azzal, ha az örvendetes vagy következképpen szomorú újdonság a "családban" marad vagy legalábbis nem kerül ki a határból. Csodálkozni fognak azonban olvasóink, ha megtudják, hogy talán kevés helyen beszélnek, terveznek olyan sokat egy valóban minden kelet- és nyugatkanadai magyar várost vagy telepét összefogó magyar sajtó megteremtéséről, mint éppen ott, ahol ha sok szép is történik a magyar berkekben: a hírek nem jutnak túl a komaasszony házatájan.

Na és nem szabad megfeledeznünk azokról sem, akik a kétkulacsosságot ápolják, merő jóakarattal. Azt ugyanis ma már majd minden kanadai magyar tudja, hogy csakis a hetenként kétszeri megjelenéssel lehet olyan hírszolgálatot adni, amely a keletkanadai magyarságot éppen úgy ki tudja elégíteni, mint a nyugatkanadait. Az sem titok többé, hogy egy független lapnak csakis az előfizetőire és a hirdetőire lehet támaszkodnia — és mégis, ki tudja miért, miért sem még ma sem tudják megérteni, hogy mi csakis akkor tudunk valamire való eredményt elérni a lap nagyfejlesztése terén, ha a kanadai magyarságnak nagy tömeget tudjuk magunk mögött. Különösen teljesen felesleges időt, gondot, fáradságot és pénzt pazarolni olyan célokért, amelyeket már évek óta hajszol a kanadai magyarság, de az egységes állásfoglalás hiánya miatt még sohasem kapott látványosságra.

Lehetnének most, a nehéz megélhetés idején fanyarok és kedvetlenek. Felhányhatnánk jobbra is balra is sok mindent. Elpanaszolhatnánk például olvasóinknak, hogy egy öt-hatezer magyar lelket számláló kanadai városban szerencsétlenül járt két munkástársunk halálának körülményeiről csak azért nem tudtuk idejében értesíteni honfitársainkat, miután a sok ezer magyar, a többszáz barát között nem akadt egyetlen egy sem, aki arra gondolt volna, hogy először talán mégis a kanadai magyarság érdekében oly sokat fáradozó Kanadai Magyar Újságnak kellene egy kis hírt beküldeni. Felhozhatnánk azt is, hogy ha a hozzájuk szágával beérkező levelek kérésének nem adunk volna helyt és a többi nagy újság példájából kiindulva könnyörtelenül megállítottuk volna a lapot még azon napon, amikor lejárt — tekintet nélkül a munkanélküliségre: ha mindez a volna nem volna, akkor a Kanadai Magyar Újság ma már régen hetenként kétszer adna a mainál természetesebben sokkal gyorsabb hírszolgálatot és hetenként kétszer süvitené végig Magyar-kanadán: vagyunk meg magyarok, akik élni és boldogulni akarnak.

A panaszjajok elsránkozásra azonban ne legyen időnk most, amikor a magyarság a nyomtalan beolvadás veszedelemnek élet-halál harcait éli s bár elhagyta otthonát, mert már nem felett a száraz kenyér — legtöbbször Kanadában sem tudja még, hogy milyen izü a kalács. A mi "big drive"-ünk jelszava csak ez maradjon: "Magyar sajtót az óhazából kivándorolt munkás-ságrak!" Ez azonban nemcsak a mi kötelezettségünk teljesítését követeli meg, hanem az egész kanadai magyarságot egy táborba szólítva hívja fel a közreműködésre. Mert hiába dübörög akár éjjel-nappal is a nyomdaprés, hiába dolgozza le néhány tintanyaló és betűcsirizelő a fejtét, hiába vannak önzetlenül szorgos tudósítónk egyes vidékeken — ha nem fogunk mindannyian össze, hogy megmutassuk a sok-sok gáncsokodás és széthúzás után, hogy mit is tudunk elérni egyesült erővel!

Abban mindenki megegyezik, hogy kell kanadai magyar sajtó, azt mindenki tudja, hogy kell egy olyan hírszolgálati szerv, amely az egész kanadai magyarságot egy imponáló egységbe foglalja, kell egy olyan magyar lap, amelynek tízezer-elfőzfetőjére hivatkozva a kanadai angol sajtó állandóan felszínen tartsa a kanadai magyar érdekeket és törekvéseket — hogy megbecsült legyen a magyar név nemcsak a már kiépített magyar telepeken, hanem még a legelhagyatottabb lumbercamp-en is védelmet adjon a magyarnak. Ezt a hatalmas sajtót azonban egy ember sohasem fogja tudni felépíteni, de még kettő, három a vagy a jelenlegi lelkes kis tudósító és pártfogó gárda sem. Ehhez az egész kanadai magyarság vállvetett munkája szükséges.

Mi itt állunk a vártán s a legjobb tehetségünk szerint igyekszünk teljesíteni hivatásunkat. Mi minden elkötünk, hogy a kanadai magyarság minél jobb sajtóval rendelkezze — de vajlon megteszi-e minden magyar, hogy segítségünkre siet, hogy az ő közreműködésével módunkban legyen olyanná fejleszteni a Kanadai Magyar Újságot, amilyenek az olvasók szeretnék látni? Még soha sincsen késő — írjon be Ön is hozzánk, ha valami érdekes történik a környezetében — tudassa velünk barátai és ismerősei címét, hogy mutatószámainkból ők is megismerhessék törekvéseinket — írja meg, hogy milyen cikkeket szeret és milyet kifogásol az újságban, — hívja fel angol ismerőseinek figyelmét lapunk angol cikkeire, — tudassa velünk azon angolok neveit, akik megértéssel viseltének a magyarság iránt, hogy angol szövegű ünnepi számainkból nekik is küldhessünk egy-egy példányt és tudatos magyarbarátokká avassuk őket, — hívja fel honfitársai figyelmét arra, hogy a Kanadai Magyar Újság csakis abban az esetben tudja majd teljes megelégedésre kielégíteni olvasóinak igényeit, ha szóval is, tettel is támogatja a sajtót — hogy legyen egy olyan Kanadai Magyar Újság, amelyre mindenegyes kanadai magyar büszkén mondhatja: ez a mi lapunk! Ezt olvassátok!

MAGYAR DAL, MAGYAR TÁNC A CALGARYI KIÁLLÍTÁSON

ÓRIÁSI SIKERREL SZEREPELT MAHALEK DEZSÖNÉ, RIMANÓCZY JÁNOS HEGEDÜMŰVÉSZ ÉS A CALGARYI CIGÁNYZENEKAR MUZSIKÁJÁRA PERDÜLŐ-FORDULÓ LETHRIDGEI ÖT PÁR A MAGYAROS KÉZIMUNKÁKTÓL POMPÁZÓ CALGARYBAN

A három év előtt Winnipegben megkezdett népies zene, tánc és kézimunka ünnepekévi programját most bonnyoltották le Alberta legszebb városában, a Szikláshegység tövében épült Calgaryban.

A calgaryi ünnepség, a "Great West Canadian Folkdance, Folk Song and Handicraft Festival" — mint neve is mutatja — az eredeti terv megváltoztatásával nem csupán az újonnan Kanadába érkezett bevándorlók kézimunkájának, iparművészetének és zenei kultúrájának bemutatásával foglalkozott, hanem bevonta mindazon csoportokat, amelyek Kanadában népművészeti zenei vagy tánc szempontjából valamelyes egységet mutatnak.

Igy került a műsorra a cowboyok és indiánok valamint "Francia-Kanada" old-timerjelnek táncra, zenéje és a Napoleónok korabeli francia kanadai

lyiségében volt csoportokban elhelyezve. A magyar csoport — minthogy az újkandaiak között a legtöbb anyag érkezett belőle, a bálterem egyik legszembetűnőbb sarkát foglalta el.

A winniepegi konzulátus által rendelkezésre bocsátott címeres magyar lobogót az angol és kanadai zászló övezte. A zászlók alatt a lehellet-szerű hóféhér csipkék százal ezerszínű matyó himzések, kalotaszegi varrottasok és száz esztendő háziszóttesek között szorongva hirdették a család, az otthon körében művészkedő magyar leányok a asszonyok izlését, szorgalmát, művészetét. Akadt is folyton sok bámolója a "Hungary" csoportnak. Idegen is, magyar is. Utóbbiakból nem egyet láttam, aki könnyel fátolyozott szemmel tekintgetett még a másik sarkból is az elhagyott otthon levegőjét, illatát lehelő gyönyörűség magyar kézimunkákra.

Miután az angol rendezőség az egyes darabokra nem írta rá a kiállító nevét így ma még sajnó nos nem tudunk beszámolni arról, hogy a sok kitüntetés és a díjak kinek jutottak. A tény az, hogy a bíráló bizottság ezáltal nem a színes munkákat, hanem a fehéreket részesítette elismerésben és ezeket is jutalmazta leginkább. Különösen a recemunkák, úgy a betétekben, mint önnálló csipke formában s általában a fehér kézimunkák tetszetek legjobban.

Ennek magyarázatát abban látjuk, hogy a kanadai hölgyek kevésbé ismerik és így természetesen kevésbé méltányolják a színes magyar varrottasokat és a kézzel font fonálból szőtt figurális szövésű terítőket — legalábbis szerintünk — magyar szempontból rendkívül értékes és érdekes példányait. Pedig az angol hölgyek is azt akarják, hogy ezek az eredeti szépségek ne csak megmaradjanak, hanem eredeti múltjukban átlátszóan egy új kanadai népművészetnek legyenek alapműveim. Természetesen madelara és richelieu munkák díjazá-

sa által nem ezt a célt szolgálják.

Ha már most ezekről a nem tisztán magyaros kézimunkákról, ugyimint recemunka, a madeirák és más csipkefajtákról, őszintén szólunk, véleményünk szerint sok esetben inkább művészek és általában a kézimunkaművészkedés magasabb fokán állanak ezek, mint egy egyszerű, tulipános tálcakendő, a vagy egy szép matyó szűcsnimzés: mégis csak abban az esetben illeti őket a pálmá nemzeti-ségi, népművészeti kiállításokon ha azokban magyaros motívumok vannak feldolgozva. Különben lehetnek nagyon szépek, finomak, — de nem magyarok.

Nagy érdeklődést keltett a kiállításon egy sajtóságos szőnyegkészítő gépecske, amelyen tulajdonosa magafestette gyapjufonállal színes figurákat szőtt. Ez a gép semmiképpen sem léphet nyomába a Magyarországon most általánosan használt szőnyegfonó rájáknak vagy a palócság szövésénekéke így bizonyosra vehető, hogy e sorok írója által épen most megrendelt magyar szövészek a legközelebbi kiállításon nagy sikerre tarthat szárnót.

Huszádikán került sor a hangverseny magyar programjának színehozatalára. A hangversenyt a Grand Theaterben tartották meg szufolt nézőtér előtt. A magyar program első száma Mahalek Dezsőné ének-száma volt. Ez a szép bronzbaju asszony, amikor a rózsás rokokólyában és piros bársony pruszlikban megjelent a rivalda lámpái előtt, a szűnni nem akaró tapsoktól csak percek múlva tudott "szóhoz jutni": "Lehullott a regző nyárfa levele ..." "Nézél csak a szemembe ..." "Helyre tyu-tyu-tyu" és "Csak egy kis lány van a világon ..." kezdetű magyar népdalokat énekelte az angol születésű művésznő magyar szöveggel, óriási sikerrel. Hogy a főképen angol közönség megértse és jobban élveze a magyar zenei kifejezésmodot, minden nótá tartalmaz angolul is elmondotta előbb. Mahalek

KORHELÝ NAGY JANCSI

IRTA: SZÁLAY LASZLÓ.

Mikor elherdálta az egész örökségét, az utolsó járomszögig Korhely Nagy Jancsi, főlesapott takarékos embernek — és tolvajnak ...

Eleinte nehezen meneggett a mesterség ... Meg-megfogdos-ták a pandurok és kapott kettő, három, sőt öt hónapokat is Korhely Nagy Jancsi, — de a szorgos gyakorlat hovatovább olyan káprázatos tolvajjává tette, hogy nem akadt párja az egész kunságban ...

Szemlátomást gyarapodott, visszaszerezve a lopott holmik árából mindazt, amit ifjonti hévvel elherdált ... Hogy mire deresedni kezdett ismét virilista lón és hasat eresztett Korhely Nagy Jancsi ...

Legendákat meséltek az ügyességéről ... A hidegvérű or-cátlanáságról ... Amivel káprázatos csenési tudományát ragyogtatta ...

Künn üldögéltek a városház előtt a szakállsárítón: Kovács Imre rendőrkapitány, Molnár János városi főörvos, meg még néhányan, mikor elkezdte el-lőtük Korhely Nagy Jancsi ...

Illendőséggel köszönt az uraknak, azzal már furta is magát tovább a semmibe, mikor megszólította Kovács kapitány: — Megállj már János! ...

Korhely Nagy megállt: — Parancsoljon a tekintetes ur ...

— Osztán a régi mesterséget folytatod-e még? ...

— Már régön fölhagytam vele tekintetes ur! ...

Kovács kapitány odafordult az urakhoz: — Ugy nézzétek ám meg ezt a jó embert, hogy ő volt a leg-ügyesebb vásári tolvaj a kunságban! ...

— Az urak nevettek: — Még hogy! ...

Es kiváncsian nézték a szerény atyafit ...

Kovács kapitány megint hozzáfordult: — Mondok János: vasárnap országos vásár: hajlandó len-nél-e az uraknak a tudományod-dat bemutatni ...

Korhely Nagy szerénykedve felelt: — Hát ha muszáj ...

— Hát muszáj! éppen nem muszáj, csak ha akarod ...

Hogyha akarod légy vasárnap délelött tizenegy órakor a vásárban a cédulaházban ...

— Ott leszünk majd mi is néhányan! — Ott leszek tekintetes ur! ...

— No János hát induljunk! Menj szépen előre! ...

Korhely Nagy előre törtetett, az urak meg sorjában utána ...

Megbeszéltek, hogy valami olyan dolgot lopatnak vele, amit nem lehet zsebre, vagy kabát alá dugni ... Hát semmi szin alatt se pipát, csizmát, a-vagy végváznat tesszem azt ...

Egyszer csak visszaínti János Kovács kapitány: — Látod ott azt a szítás sá-tort? ...

— Látom! ...

— Nohát onnét lopj el egy nagy tarhonyarostát! ...

Azzal nekiment Korhely Nagy nyílegyenesen a sátonak és föl-vett egy tarhonyarostát ...

A szítás két asszonnyal volt elfoglalva, akik vásároltak ná-lá ...

Hárman-négyen meg vár-ták, hogy a sor rájuk kerüljön. Korhely Nagy fogta a tarhonyarostát, ment vele egyenesen a szításához és megütögette ve-le a hátát ...

A szítás visszafordult: — Mi tetszik? ...

— Azt üzeni az annyukom, hogy ezön a rostán kicsinyek a líkák, adjon egy nagyobb líkut, vagy adjá vissza pézít! ...

— Hát keressen ki egy na-gyobb líkut, én nem érek rá, — osztán vigye! ...

János kiválasztott egyet, az-tán áldás békességet mondva a szításnak, a hóna alá fogta és elhozta ...

Az urak csak néztek ... Hü-ledeztek ... Még a nevetést is elfelejtették ...

— No, következünk tovább, — mondta Kovács kapitány ...

Élre János! ...

Ahogy a szűcsök sorába ér-tel, megintlen visszaintette Kor-hely Nagy Jancsi a kapitány: — Csipj el egy subát! ...

— Meg lesz, tekintetes ur! — Azzal odament a legközeleb-

bi szűcsőhöz és elkezdte próbá-l-ni a birkaburgonyát ...

Próbálta az egyiket, próbálta a másikat ... A fehéreket feke-te kisbáránnyal a háton, aztán a feketéket megmgyás ...

S föl alá sétált, hol meg körültopog-ta bennük a subaszérűt ...

Igy gyűszmékölt, keszgelt, kacsázott mindig új meg új su-bában, ahogy egyszercsak ve-vők érkeztek s a szűcs figyelme feléjük fordult ...

Ebben a pillanatban úgy el-keveredett Korhely Nagy Jan-csi az új subában a sokadglom-ban, mintha csak a föld alá bujt volna ...

Az urak álmélkodva nézték, — pedig a valódi bravur még most következett ...

Kovács kapitány ugyanis hírtelen odasugta egy ott ácsorgó bizonytalan külsejű, nyilván u-gyancsak vásári zsebráknak: — Látod ezt az embert, aki ott jön szemben az új subában? — Látom! ...

— Hát éppen most lopta a subát a kiskőrösi szűcsmester-től ...

Ennek se köllött több: nyaká ba esik, mint a sas Korhely Nagynak: — Osztozunk testvér! ...

Loptad a subát, láttam! ...

Korhely Nagy elmosolyodott: — Hát osztozunk! Azaz, hogy én majd kifizetem a felét és az enyém lesz a suba! ... Mire bő csülöd? ...

— Harminchat forint ... — Jól van! ... Fizetek tí-zennyolcat ... Itt a suba, bíj rá ...

...

...